

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE Nr. 2179/98/EF

af 24. september 1998

om revision af Det Europæiske Fællesskabs program for politik og handling i forbindelse med miljøet og bæredygtig udvikling »Mod en bæredygtig udvikling«

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det
Europæiske Fællesskab, særlig artikel 130 S, stk. 3, første
afsnit,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og
Sociale Udvalg ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽³⁾,

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel
189 B ⁽⁴⁾, på grundlag af Forligsudvalgets fælles udkast af
29. juni 1998, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionen vedtog den 18. marts 1992 Det
Europæiske Fællesskabs program for politik og
handling i forbindelse med miljøet og bæredygtig
udvikling »Mod en bæredygtig udvikling«, i det
følgende benævnt »programmet«;
- (2) Europa-Parlamentet godkendte i sin beslutning af
17. november 1992 ⁽⁵⁾ programmets retningslinjer;
- (3) Det Økonomiske og Sociale Udvalg godkendte i
sin udtalelse af 1. juli 1992 programmets formål og
struktur;
- (4) Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes
regeringer, forsamlet i Rådet, godkendte i deres

resolution af 1. februar 1993 ⁽⁶⁾ den generelle frem-
gangsmåde og strategi for programmet;

- (5) selv om mange af foranstaltningerne og aktionerne
under programmet først afsluttes i år 2000, er det i
programmet fastsat, at der skal foretages en revision
af det inden udgangen af 1995;
- (6) siden programmets vedtagelse er der indtruffet en
række omstændigheder, der får følger for den bære-
dygtige udvikling, navnlig vedtagelsen af Agenda
21, der var resultatet af FN's konference om miljø
og udvikling, samt Kommissionens vedtagelse af
hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæf-
tigelse;
- (7) revisionen bør ligeledes tage hensyn til de forplig-
telser og konklusioner, som er vedtaget i forskellige
internationale sammenhænge;
- (8) Fællesskabets politik på miljøområdet, jf. traktatens
artikel 130 R, tager bl.a. sigte på beskyttelse af
menneskers sundhed;
- (9) udvidelsen af Den Europæiske Union med tre nye
medlemsstater, Østrig, Finland og Sverige, stiller
Unionen over for nye miljømæssige udfordringer;
Fællesskabet har forpligtet sig til at tage en række
af sine retsfor skrifter på miljøområdet op til revi-
sion inden overgangsperiodens udløb i overens-
stemmelse med akten vedrørende vilkårene for
Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse og i lyset af
de strengere standarder, som kan opretholdes i de
nye medlemsstater i overensstemmelse med trak-
taten og under hensyntagen til vigtigheden af at
fremme et højt niveau inden for sundhed,
sikkerhed og miljøbeskyttelse som led i Fællesska-
bets indsats;

⁽¹⁾ EFT C 140 af 11. 5. 1996, s. 5, og
EFT C 28 af 29. 1. 1997, s. 18.

⁽²⁾ EFT C 212 af 22. 7. 1996, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 34 af 3. 2. 1997, s. 12.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 13. november 1996 (EFT C
362 af 2. 12. 1996, s. 112), Rådets fælles holdning af 17. april
1997 (EFT C 157 af 24. 5. 1997, s. 12) og Europa-Parlamen-
tets afgørelse af 17. juli 1997 (EFT C 286 af 22. 9. 1997, s.
208). Europa-Parlamentets afgørelse af 15. juli 1998 (EFT C
292 af 21. 9. 1998) og Rådets afgørelse af 20. juli 1998.

⁽⁵⁾ EFT C 337 af 21. 12. 1992, s. 34.

⁽⁶⁾ EFT C 138 af 17. 5. 1993, s. 1.

- (10) Kommissionen har foretaget en omfattende høring i forbindelse med revisionen af programmet for at indhente oplysninger om de hidtil opnåede resultater og eventuelle hindringer for programmets gennemførelse;
- (11) Det Europæiske Miljøagentur forelagde den 10. november 1995 en ajourført statusrapport vedrørende miljøet som bidrag til revisionen af programmet, hvoraf det klart fremgik, at målene fra 1992 for år 2000 inden for visse områder ikke ville blive nået uden ekstra foranstaltninger;
- (12) Kommissionen forelagde i januar 1996 en statusrapport vedrørende programmets gennemførelse;
- (13) den overordnede strategi, målsætningerne og de vejledende aktioner i det oprindelige program er fortsat gældende, og programmet er et velegnet udgangspunkt for Fællesskabets og medlemsstaternes gennemførelse af Agenda 21;
- (14) programmets grundlæggende strategi går ud på at integrere miljøpolitikken fuldt ud i andre relevante politikker, ved at samfundets vigtigste aktører deltager aktivt i en udvidelse og uddybning af den vifte af instrumenter, der anvendes til at tilvejebringe adfærdsendringer;
- (15) det fremgår af statusrapportens konklusioner, at der er sket fremskridt på en række områder, men at der fortsat skal gøres en stor indsats for at opnå bæredygtighed;
- (16) i statusrapporten identificeres de hovedprioriteter, der skal gennemføres for at sikre hurtigere fremskridt hen imod en bæredygtig udvikling; Fællesskabet bør intensivere sin indsats omkring fem hovedprioriteter og fem andre emner, der kan støtte programmets gennemførelse;
- (17) programmets målsætninger, konkrete mål, foranstaltninger og tidshorisonter udgør et velegnet udgangspunkt for bestræbelserne på at opnå en bæredygtig udvikling; der må gøres en mere aktiv indsats for at sikre, at de prioriteter, der er fastlagt i programmet, omsættes mere effektivt i praksis; der vil ikke blive opnået bæredygtig aktivitet og udvikling inden for programmets løbetid, og det vil derfor blive nødvendigt med yderligere og stadig mere progressive prioriterede målsætninger og foranstaltninger efter år 2000 for at opretholde drivkraften i Fællesskabets indsats;
- (18) Fællesskabet vil i forbindelse med gennemførelsen af sit generelle handlingsprogram handle inden for rammerne af sine beføjelser; Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer opfordrede i deres resolution af 1. februar 1993 Kommissionen til at fremsætte egnede forslag til gennemførelse af programmet, for så vidt der er behov for en indsats på fællesskabsplan;
- (19) denne afgørelse berører ikke retsgrundlaget for foranstaltninger, som er i overensstemmelse med målsætningerne for de aktioner, der er omfattet af denne afgørelse, men som vedtages som led i miljøpolitikken eller andre fællesskabspolitikker;
- (20) yderligere integration af miljøbeskyttelseskrav i andre politikker anses for at være en væsentlig forudsætning for at kunne opnå en bæredygtig udvikling; i forbindelse med gennemførelsen af den strategi, der er fastlagt i programmet, bør nødvendigheden af at integrere miljøhensyn i alle Fællesskabets politikker og aktioner i højere grad give sig praktiske udslag; der er derfor inden for sektorerne landbrug, transport, energi, industri og turisme fastlagt en række prioriteter, hvor aktioner kan gennemføres mest effektivt på fællesskabsplan;
- (21) det har vist sig vanskeligere end forventet at udvide viften af instrumenter; under hensyn til nærhedsprincippet må der udvikles og iværksættes andre instrumenter til supplerende af lovgivningen, hvis de nuværende tendenser og handlemåder skal ændres væsentligt i retning af en bæredygtig udvikling; det indebærer en yderligere udvikling på et passende niveau af effektive markedsbaserede og andre økonomiske instrumenter og af horisontale instrumenter samt en bedre brug af Fællesskabets egne finansielle støttemekanismer som et middel til at fremme en bæredygtig udvikling; Kommissionen har forelagt forslag til reform af den fælles landbrugspolitik, i henhold til hvilke der især skal indføres øgede finansielle incitamenter til fremme af miljøforanstaltninger inden for landbruget samt mulighed for, at medlemsstaterne kan træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre overholdelsen af miljøbestemmelserne i de fælles markedsordninger;
- (22) der må sikres en bedre anvendelse og gennemførelse af miljøbestemmelserne, og der må sættes ind på alle niveauer af lovgivningsprocessen;
- (23) kommunikation, information, almen uddannelse og erhvervsuddannelse er af afgørende betydning for at øge miljøbevidstheden og fremme adfærdsendringer inden for alle samfundets sektorer;
- (24) Fællesskabet har en vigtig rolle at spille i forbindelse med internationale initiativer vedrørende miljø og bæredygtig udvikling; de internationale udfordringer må tages op, navnlig spørgsmålet om de associerede central- og østeuropæiske landes og Cyperns tiltrædelse af Fællesskabet, behovet for at

øge samarbejdet med Middelhavslandene og landene i Østersøområdet og behovet for at videreføre den udvikling, der blev startet på FN's konference om miljø og udvikling og drøftelserne om handel og miljø;

- (25) der er behov for en yderligere indsats for at forbedre grundlaget for miljøpolitikken i form af pålidelige og sammenlignelige data, statistikker og indikatorer samt metoder til vurdering af fordele og ulemper, hvis en foranstaltning henholdsvis gennemføres eller ikke gennemføres;
- (26) der må foretages en videreudvikling af metoder til fremme af bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre; den bedste anvendelse af nye teknikker og teknologier må fremmes;
- (27) begrebet »fælles ansvar« må videreudvikles, navnlig ved at styrke dialogen med alle involverede aktører og ved i højere grad at inddrage disse i udarbejdelsen af Fællesskabets politikker og aktioner;
- (28) fællesskabsstøtte kan sikre mere sammenhængende og bedre koordinerede aktiviteter på lokalt og regionalt plan inden for områder, der er afgørende for at opnå en bæredygtig udvikling, og den kan fremme udveksling af informationer og erfaringer;
- (29) Fællesskabet vil lægge et højt miljøbeskyttelsesniveau til grund for videreudviklingen af sine politikker i forbindelse med de af programmet omfattede miljøområder; der vil i den forbindelse blive lagt særlig vægt på de aktioner, der kan gennemføres mest effektivt på fællesskabsplan —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Fællesskabet støtter fortsat den generelle fremgangsmåde og strategi i programmet »Mod en bæredygtig udvikling«, der blev vedtaget af Kommissionen den 18. marts 1992, modtaget med tilfredshed i Europa-Parlamentets beslutning af 17. november 1992 og godkendt ved resolution af 1. februar 1993 vedtaget af Rådet og af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet. Fællesskabsinstitutionerne, medlemsstaterne, virksomhederne og borgerne tilskyndes til at påtage sig deres respektive ansvar og gøre en aktiv indsats i den fortsatte gennemførelse af programmet og til at søge at fremskynde udviklingen.

For at fremskynde gennemførelsen af programmets målsætninger og sikre en mere effektiv gennemførelse af programmets strategi vil Fællesskabet med henblik på at nå et højt beskyttelsesniveau, under hensyn til Kommissionens statusrapport om programmets gennemførelse samt Det Europæiske Miljøagenturs ajourførte rapport om

miljøets tilstand og under hensyn til de forskelligartede forhold i Fællesskabets enkelte regioner, intensivere sin indsats omkring fem hovedprioriteter og fem andre emner, der yderligere vil fremme programmets gennemførelse.

Ud over disse særlig højt prioriterede områder vil Fællesskabet aktivt fortsætte alle andre initiativer, der er igangsat i medfør af programmet.

Ved gennemførelsen af dette program vil Fællesskabet handle inden for rammerne af sine beføjelser. Denne afgørelse berører ikke retsgrundlaget for foranstaltninger, som er i overensstemmelse med målsætningerne for de aktioner, der er omfattet af denne afgørelse, men som vedtages som led i miljøpolitikken eller andre fællesskabspolitikker.

Ved udløbet af programmet vil Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en samlet vurdering af programmets gennemførelse, der navnlig fokuserer på eventuelle behov for revision og ajourføring af mål og prioriteter og i givet fald ledsages af forslag til de prioriterede målsætninger og foranstaltninger, som vil være nødvendige efter år 2000.

DEL 1

HOVEDPRIORITETER

Artikel 2

Integration af miljøkrav i andre politikker

Fællesskabet vil udvikle bedre og mere konsekvente metoder til at integrere miljøbeskyttelseskrav i andre politikker med henblik på at lette overgangen til en bæredygtig udvikling.

Inden for de særlige sektorer, programmet sigter mod, vil Fællesskabet derfor navnlig koncentrere sig om nedenstående prioriterede områder, der kan gennemføres mest effektivt på fællesskabsplan.

1. Hvad angår landbruget er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

- a) at sørge for en bedre integration af markedspolitikken, politikken til udvikling af landdistrikterne og miljøpolitikken med henblik på at sikre et bæredygtigt landbrug, navnlig ved som led i den reformproces, der er igangsat med Kommissionens Agenda 2000-forslag:

— at integrere miljøhensyn i landbrugspolitikken og træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at sikre, at specifikke miljømæssige mål nås i forbindelse med reformen af den fælles landbrugspolitik

— at overveje mulighederne for at indarbejde yderligere miljöhensyn i landbrugspolitikkerne.

Alle foranstaltninger bør omfatte passende overvågnings-, rapporterings- og evalueringsforpligtelser

b) at sikre regelmæssig rapportering og udarbejdelse af sammenlignelige data om det pres og de virkninger, som landbrugets metoder, såsom brugen af gødning og pesticider, har på miljøet, herunder biodiversiteten, samt af data om vandkvalitet og vandanvendelse samt arealanvendelse

c) at fremme et bæredygtigt landbrug, herunder integrerede landbrugsteknologier, økologisk landbrug og, hvor det er relevant, ekstensive produktionsmetoder (der bl.a. respekterer biodiversiteten) i tæt samarbejde med de involverede aktører. Fællesskabet vil fortsat tilskynde til udvikling af lokale initiativer og udbrede oplysninger herom

d) yderligere at udvikle en integreret strategi for at begrænse sundheds- og miljørisici som følge af anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler og pesticider, herunder mere detaljerede bestemmelser om distribution og salg af disse stoffer, restriktioner med hensyn til anvendelsen af de farligste plantebeskyttelsesmidler og pesticider samt, om nødvendigt, om brug af erstatningsprodukter for disse

e) yderligere at udvikle omfattende strategier til udvikling af landdistrikterne, der tilgodeser miljøet, herunder bevarelse af biodiversiteten, bl.a. gennem overvågning og koordinering af de forskellige involverede politikinstrumenter

f) at overveje foranstaltninger med henblik på internalisering af miljøomkostningerne i prisen på landbrugsprodukter og -produktionsprocesser.

Fællesskabet vil fremme bedre koordinering af og sammenhæng mellem aktioner og politikker, der berører skovene, med henblik på at lette disses forvaltning (herunder skovplantning og beskyttelse mod skovbrande), bevarelse og bæredygtig udvikling samt med henblik på at kunne følge den internationale udvikling på skovbrugsområdet.

2. Hvad angår transport er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

a) at foretage en yderligere stramning af bestemmelserne om emissioner og støj fra vej køretøjer og terrængående køretøjer og, under hensyn til udviklingen i de relevante internationale fora, fra luftfartøjer samt om brændstofdskvaliteten, at udvikle aktioner, der tilsigter at nedbringe CO₂-emissioner fra vej køretøjer, navnlig ved at fremme anvendelsen af brændstofeffektive køretøjer og lavemissionstekno-

logier, og at skærpe Fællesskabets bestemmelser vedrørende inspektion og vedligeholdelse

b) at være mere opmærksom på de faktorer, som betinger efterspørgslen efter transport, under hensyn til de forskelligartede forhold i Fællesskabets forskellige regioner, ved

— at udvikle og fremme foranstaltninger, som sikrer en øget internalisering af eksterne omkostninger i transportpriserne, navnlig for så vidt angår mindre miljøvenlige transportformer, som en forudsætning for påvirkning af brugernes valg med det formål at få et mere bæredygtigt transportefterspørgselsniveau

— at fremme en mere integreret transportpolitik, herunder forbedringer af transportsektorens økonomiske effektivitet og forbedringer med hensyn til miljø, sikkerhed og adgangsmuligheder, bl.a. ved bedre integrering af fysisk planlægning og transportplanlægning, samt ved at fremme efterspørgselsstyrende foranstaltninger såsom anvendelsen af telematik

c) at fortsætte Fællesskabets bestræbelser for at mindske ubalancen mellem de forskellige transportformer og fremme mere miljøvenlige transportformer, især ved

— at udvikle brugbare analysemetoder til strategisk evaluering af de transeuropæiske transportnets miljøvirkninger samt brugbare metoder til en korridoranalyse, der omfatter alle relevante transportformer, under hensyn til behovet for at forbinde alle medlemsstater og regioner med det transeuropæiske transportnet og især behovet for at skabe forbindelse mellem på den ene side ømråder, indlandsområder og randområder og på den anden side Fællesskabets centrale områder

— at undersøge mulighederne for fællesskabsfinansiering med henblik på at skabe en bedre balance mellem forskellige transportformer ved at fremme kombineret transport og hensigtsmæssige skift mellem transportformer

— at etablere en procedure for løsning af miljøproblemer, der forårsages af trafik med tunge erhvervskøretøjer

— at fremme anvendelsen af mere miljøvenlige transportformer, for eksempel ved at tilskynde til anvendelse af offentlige og/eller kollektive transportmidler og køretøjer med lav emission.

3. Hvad angår energi er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

- a) at fremme energieffektivitet og rationel energianvendelse samt at støtte udvikling og anvendelse af energibesparende teknologier og praksis, herunder vedvarende energikilder og kraftvarmeproduktion, gennem passende programmer og foranstaltninger, bevidsthedsfremmende initiativer og informationsforanstaltninger og at udvikle kriterier for gennemgang af støtteordninger med henblik på at kompensere for visse incitamenters negative virkninger
- b) at tilskynde til gennemførelse af energistyringsforanstaltninger på efterspørgselssiden, herunder energibesparende foranstaltninger, internalisering af eksterne omkostninger og fordele ved hjælp af økonomiske instrumenter og andre midler, samt til forbedret koordinering af initiativer til at øge forbrugernes bevidsthed som led i Fællesskabets energispareprogrammer
- c) at lægge mere vægt på energibesparende standarder for apparater og at sørge for, at de mærkes med angivelse af energieffektivitet.

4. Hvad angår industrien er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

- a) at fremme industrisektorens løbende udvikling af miljøstyringsordninger og at udvikle programmer med henblik på yderligere fremme af industriens miljøbevidsthed, herunder navnlig de små og mellemstore virksomheders, samt med henblik på erhvervsuddannelse og teknisk støtte; at revidere ordningen for miljøstyring og miljørevision
- b) at udvikle rammer for en integreret livscyklusorienteret produktpolitik, som blandt andet omfatter en yderligere udvikling af livscyklusanalyser, herunder en nedsættelse af affaldsmængden, under hensyn til eventuelle følger for det indre marked, med henblik på at fremme udviklingen af renere produkter ved at inddrage miljøhensyn og minimere brugen af persistente organiske stoffer, tungmetaller og stoffer, der har irreversible sundhedsmæssige virkninger
- c) at forbedre lovgivningen og andre instrumenter for at sikre en sammenhængende og omfattende kontrol med forureningen fra industrianlæg, at udvikle valgmuligheder med henblik på supplerende rammer for integreret forureningsbekæmpelse for mindre anlæg, idet der tages højde for disses særlige problemer, og at tilskynde til bedre integrering af eksterne omkostninger

d) på baggrund af Europa-Parlamentets beslutning af 14. maj 1997 ⁽¹⁾ og Rådets resolution af 7. oktober 1997 ⁽²⁾, der begge omhandler gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets miljølovgivning, at træffe foranstaltninger til at forbedre gennemførelsen og håndhævelsen af alle bestemmelser, der har til formål at mindske emissioner og forurening fra industrien, ved at sikre, at princippet om, at forurenere betaler, integreres bedre i fællesskabslovgivningen; Europa-Parlamentet og Rådet tager i den forbindelse til efterretning, at Kommissionen vil forelægge en hvidbog om erstatningsansvar på miljøområdet

e) at udvikle aktioner med det formål at øge industriens bevidsthed om miljøforhold, f.eks. i form af redskaber til bedre erhvervsoplysning, herunder oplysning om den bedste tilgængelige teknik, bl.a. ved at anvende EuroBAT-dokumenter, forbedret informationsformidling angående renere teknologier samt fremme af god miljøpraksis

f) at præcisere definitionen på miljøvirksomheder og at lette deres udvikling

g) at prioritere små og mellemstore virksomheders problemer med hensyn til tekniske og økonomiske hindringer for udvikling og anvendelse af renere miljøteknologi

h) at styrke en effektiv kontrol med og — hvor der eksisterer realistiske miljøvenlige alternativer — udfasningen af eller indførelsen af forbud mod de miljø- eller sundhedsskadelige POP'er (Persistent Organic Pollutants), under hensyn til udviklingen i de relevante internationale forhandlinger

i) at udvikle og gennemføre politikker, der tager sigte på bæredygtig industriel udvikling, og som indebærer en definition af begrebet miljøeffektivitet og fokusering på partnerskaber mellem stat og industri, ved at udnytte industriens evne til at skabe innovation samt passende incitamenters og gunstige betingelser, både på efterspørgsels- og udbudssiden.

5. Hvad angår turisme er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

a) at sikre regelmæssig udveksling af oplysninger om turismens indvirkning på miljøet

⁽¹⁾ EFT C 167 af 2. 6. 1997, s. 92.

⁽²⁾ EFT C 321 af 22. 10. 1997, s. 1.

- b) at støtte bevidsthedsskabende kampagner med det formål at fremme en miljøvenlig anvendelse af de turistmæssige ressourcer
- c) at fremme gennemførelsen af nye former for god praksis med henblik på en bæredygtig udvikling af turismen, bl.a. ved hjælp af pilotprojekter inden for rammerne af de eksisterende finansielle instrumenter og ved anvendelse af princippet om, at forureneren betaler
- d) at sikre, at strukturfondene bidrager til bæredygtige former for turisme i overensstemmelse med:
 - kravene i strukturfondsforordningerne, herunder eventuelle krav om en vurdering af aktiviteterne virkninger på miljøet, og
 - anden relevant fællesskabslovgivning, navnlig foranstaltninger til vurdering af virkningerne på miljøet (VVM)
- e) at fremme indskrivningen af miljø- og turismeaspektet i internationale aftaler, hvor det er hensigtsmæssigt.

Artikel 3

Udvidelse af viften af instrumenter

Fællesskabet vil under hensyn til nærhedsprincippet udvikle, anvende eller på anden måde tilskynde til et bredere udbud af instrumenter med henblik på at skabe væsentlige ændringer i de nuværende tendenser og den nuværende praksis i forbindelse med bæredygtig udvikling.

1. Hvad angår den relevante udvikling af effektive markedsbaserede instrumenter og andre økonomiske instrumenter til gennemførelse af politikken vil der blive lagt særlig vægt på:
 - a) grønne regnskaber
 - b) at undersøge hindringerne for indførelse af økonomiske instrumenter og at indkredse mulige løsninger
 - c) miljøafgifter og -skatter
 - d) at konstatere, hvilke støtteordninger der påvirker bæredygtig produktion og forbrugeradfærd negativt, med henblik på at ændre dem
 - e) at tilskynde til anvendelse på medlemsstatsplan af begrebet erstatningsansvar på miljøområdet
 - f) frivillige aftaler, som forfølger miljømæssige mål, samtidig med at de overholder konkurrencereglerne
2. Hvad angår horisontale instrumenter er Fællesskabets prioriterede målsætninger:
 - a) bl.a. på baggrund af Kommissionens forslag af 25. marts 1997 om vurdering af bestemte planers og programmers virkning på miljøet (⁽¹⁾) at undersøge, hvorledes der kan foretages en miljøkonsekvensvurdering af politikker, planer og programmer i Fællesskabet samt eventuelt af kommissionsforslag til programmer og fællesskabslovgivning
 - b) at udvikle fremgangsmåder for VVM-undersøgelser (vurdering af virkning på miljøet) af planer og programmer, og at fremme udviklingen af metodologier, uddannelse og vejledningsmateriale med henblik på miljøvurdering af såvel projekter som planer og programmer
 - c) at overveje at udvide ordningen for miljøstyring og miljørevision til at omfatte andre aktivitetsområder end fremstillingsindustrien
 - d) hvor det er relevant, at fremme standardisering i forbindelse med miljøspørgsmål og i højere grad at inddrage miljøhensyn ved udarbejdelsen af normer og standarder for industrien
 - e) at udvikle kriterier til vurdering af, om bestående fællesskabspolitikker og -instrumenter, herunder finansiering, er i overensstemmelse med hensynet til en bæredygtig udvikling
 - f) at tage Fællesskabets regler for offentlige indkøb op til fornyet overvejelse med henblik på i højere grad at inddrage miljøhensyn, samtidig med at der sikres loyal konkurrence.
3. Der vil blive lagt særlig vægt på at forbedre anvendelsen af Fællesskabets egne finansielle støttemekanismer til at fremme en bæredygtig udvikling. Dette kræver større inddragelse af miljøhensyn, herunder naturbeskyttelse, og en vurdering af disse mekanismers indvirkning på miljøet som et middel til at forbedre kvaliteten af støtteaktioner ud fra en miljømæssig og økonomisk synsvinkel.
4. Fællesskabet vil fortsætte sin nuværende indsats for fuldt ud at udnytte de muligheder, som nye teknikker og teknologier indebærer for bæredygtighed inden for sektorer som landbrug, fødevarerproduktion, kemisk industri, lægemiddelindustri, miljøoprensning og udvikling af nye materialer og energikilder.

(¹) EFT C 129 af 25. 4. 1997, s. 14.

*Artikel 4***Gennemførelse og håndhævelse af lovgivningen**

Fællesskabet vil styrke sin indsats på alle niveauer med henblik på at sikre bedre gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivningen.

Fællesskabets prioriterede målsætninger er:

- a) at forbedre de retlige rammer for miljøpolitikken ved at vedtage mere sammenhængende, globale og integrerede strategier for specifikke sektorer, om fornødent gennem forenkling af de lovgivningsmæssige og administrative procedurer og anvendelse af rammedirektiver, og ved at lægge vægt på, at de foreslåede foranstaltninger skal kunne gennemføres og håndhæves
- b) at styrke indsatsen for at sikre, at medlemsstaterne bedre overholder de i fællesskabslovgivningen fastsatte rapporteringskrav, bl.a. gennem øget rationalisering og standardisering af disse krav, at gøre bedre brug af rapporterne som et redskab i beslutningsprocessen samt at styrke arbejdet med disse spørgsmål i forvaltningskomitéerne
- c) at tilstræbe et mere effektivt samarbejde mellem de myndigheder i medlemsstaterne, der er ansvarlige for gennemførelsen og håndhævelsen af Fællesskabets miljølovgivning, bl.a. gennem nettet af miljøinspektører og i den forbindelse søge at opnå større gennemsigtighed med hensyn til tilsyns- og håndhævelsesindsatsen i de enkelte medlemsstater og at styrke den fælles indsats for samarbejde gennem det nævnte net ved hjælp af pilotprojekter og øvelser i marken
- d) at undersøge forskellige muligheder for at gøre miljøinspektionen i Europa mere effektiv på grundlag af en beretning, som Kommissionen vil forelægge inden programmets udløb, og hvori den navnlig vil vurdere muligheden af at fastlægge fælles inspektionskriterier på grundlag af minimumsinspektionsstandarder; Kommissionen vil offentliggøre en årsberetning om miljøet med nærmere oplysninger om bl.a. niveauet for medlemsstaternes gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets miljølovgivning
- e) at overveje, hvordan offentlighedens deltagelse i gennemførelsen og håndhævelsen af miljøpolitikker kan fremmes, og at undersøge, om der er behov for lettere klageadgang, under hensyn til nærhedsprincippet og til medlemsstaternes forskellige retssystemer
- f) i forbindelse med forslag til revision af gældende retsakter samt i forslag til nye retsakter på miljøområdet at tilskynde til bestemmelser, som forpligter medlemsstaterne til at håndhæve miljøreglerne og fastsætte sanktionsbestemmelser, der skal finde anvendelse, hvis reglerne overtrædes

- g) at styrke indsatsen på fællesskabsplan og på nationalt plan, for i overensstemmelse med traktaten, navnlig artikel 155 og 171, at skride effektivt ind over for brud på Fællesskabets miljølovgivning.

*Artikel 5***Øget bevidsthed**

Fællesskabet understreger betydningen af kommunikation, information, uddannelse og erhvervsuddannelse som midler til at øge bevidstheden om en bæredygtig udvikling og til at fremme adfærdsændringer inden for alle samfundets sektorer. Det vil øge sine bestræbelser på at forbedre fællesskabsborgernes bevidstheds- og informationsniveau med hensyn til en bæredygtig udvikling.

Fællesskabets prioriterede målsætninger er:

- a) at gøre oplysninger om miljøsituationen og om gennemførelsen af Fællesskabets miljølovgivning lettere tilgængelige
- b) at fremme integrationen af begrebet bæredygtig udvikling i Fællesskabets uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer
- c) at tilskynde til uddannelse og erhvervsuddannelse på miljøområdet på alle relevante niveauer, bl.a. for at bidrage til at ændre den enkeltes adfærd i retning af mere bæredygtige adfærdsmønstre
- d) at udnytte systemet til løbende evaluering og passende formidling af resultater af LIFE-projekter optimalt, både på naturbeskyttelsesområdet og på andre miljøområder
- e) at indsamle og i højere grad udbrede oplysninger og viden, hvad angår miljøsituationens indvirkning på menneskers sundhed
- f) at fremme grøn adfærd inden for Fællesskabets egne institutioner yderligere og at lette udvekslingen af oplysninger om bedste praksis samt adgangen til og den bredest mulige formidling af oplysninger om dette emne
- g) at fremme et tæt samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne inden for miljøkommunikation og information; i samarbejde med medlemsstaterne at udarbejde en kommunikationsstrategi for Fællesskabet, bl.a. ved at drage fordel af eksisterende samarbejdsinitiativer
- h) at lette forbrugernes muligheder for at tage miljømæssige overvejelser i betragtning gennem miljømærkning og miljøoplysninger på produkterne, herunder på kemikalier

- i) at tilskynde leverandører af finansielle tjenesteydelser, f.eks. banker og forsikringsselskaber, til at inddrage miljøhensyn i deres operationer.

god miljøpraksis, bl.a. ved hjælp af teknologioverførelse.

Artikel 6

Internationalt samarbejde

I erkendelse af de tunge miljøproblemers grænseoverskridende karakter og i erkendelse af de gode muligheder, Fællesskabet har for at optræde som drivende kraft i en fortsat udbygning af den internationale miljøregulering, vil Fællesskabet søge at styrke sin rolle og påtage sig en ledende indsats, ikke mindst hvad angår de internationale forpligtelser, som Fællesskabet har indgået i konventioner og protokoller.

Dette kræver navnlig, at det styrker sit samarbejde med landene i Central- og Østeuropa og med Middelhavslandene og øger sin rolle i forbindelse med de miljøproblemer, der er angivet i Agenda 21, og i forbindelse med bilateralt og multilateralt samarbejde om bæredygtig udvikling.

Fællesskabet skal sikre, at det er en drivende kraft i det videre arbejde vedrørende konventionerne om biodiversitet og klima, samt at Fællesskabet ligeledes fører an i det internationale arbejde henimod etableringen af en global, juridisk bindende regulering af POP'er (Persistent Organic Pollutants).

1. Hvad angår Central- og Østeuropa er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

- a) yderligere at udbygge en omfattende miljøstrategi som led i strategien med henblik på at forberede de associerede central- og østeuropæiske lande på tiltrædelse; Fællesskabet forpligter sig til ved hjælp af teknisk/administrativt samarbejde og finansiell støtte at hjælpe ansøgerlandene med at komme op på det påkrævede miljøbeskyttelsesniveau på tidspunktet for deres tiltrædelse; i den forbindelse opprioriteres arbejdet med at udarbejde og gennemføre miljøhandlingsplaner for hvert af landene i forbindelse med en eventuel tiltrædelse
- b) at fortsætte samarbejdet med landene i Central- og Østeuropa og at fremme samarbejdet mellem disse lande på dette område inden for de rammer, der er fastsat i Europaaftalerne; dette indebærer styrkelse af samarbejdet om kapacitetsopbygning, fortsat finansielt samarbejde, herunder teknisk bistand navnlig til tilnærmelse af lovgivningen samt dens gennemførelse og håndhævelse, støtte til investering i miljøinfrastruktur samt samarbejde for at fremme

2. Hvad angår Middelhavslandene og Middelhavsområdet er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

- a) inden for rammerne af Barcelona-erklæringen fra november 1995 at udvikle en regional strategi gennem en regelmæssig dialog, bl.a. gennem ministerkonferencer, og et udvidet og forbedret samarbejde, navnlig i forbindelse med finansiell og teknisk bistand
- b) at opstille et handlingsprogram med prioriteter på kort og mellemlang sigt i forbindelse med Middelhavsområdet og at udvikle en overvågningsmekanisme for gennemførelsen af dette program.

3. Hvad angår Østersøområdet er Fællesskabets prioriterede målsætninger at styrke miljøsamarbejdet inden for de eksisterende regionale rammer og at øge koordinationen mellem de relevante fonde med henblik på at støtte aktiviteterne under HELCOM (Helsinki Commission) samt navnlig gennemførelsen af det fælles overordnede miljøhandlingsprogram.

4. Hvad angår Rio-processen er Fællesskabets prioriterede målsætninger at sikre Fællesskabets aktive deltagelse i processen og i opfølgningen af De Forenede Nationers Generalforsamlings ekstraordinære samling i 1997 og bl.a. at bidrage til:

- a) styrkelse af rammekonventionen om klimaændringer i overensstemmelse med Berlin-mandatet og senere afgørelser
- b) udarbejdelse af konventionen om den biologiske mangfoldighed, herunder fremme af nationale gennemførelsesstrategier og snarlig udarbejdelse af en protokol om biosikkerhed
- c) styrkelse af det internationale samarbejde i forbindelse med konventionen om bekæmpelse af ørkenudbredning.

5. Hvad angår andre internationale miljøforhold er Fællesskabets prioriterede målsætninger:

- a) at foretage en politisk nyvurdering med henblik på, at hensynet til bæredygtig udvikling kan indgå i gennemførelsen af fjerde AVS-EF Lomé-konvention, samt at foretage en generel evaluering af Fællesskabets udviklingsbistand for at sikre, at miljøvurderingsordningerne følges
- b) at styrke miljøelementet i samarbejdet med NIS (de nye uafhængige stater), navnlig ved at fokusere på kapacitetsopbygning og teknisk bistand inden for Tacis-programmet

- c) at styrke miljøelementet i samarbejdet med asiatiske og latinamerikanske lande i overensstemmelse med Rådets forordning (EØF) nr. 443/92 af 25. februar 1992 om finansiel og faglig bistand til og økonomisk samarbejde med udviklingslandene i Asien og Latinamerika⁽¹⁾ og med de generelle retningslinjer for samarbejdet mellem Fællesskabet og de pågældende regioner
 - d) at fremme aktiv deltagelse i regionale konferencer og traktater i Europa samt »miljø for Europa«-processen
 - e) at støtte internationalt arbejde med hensyn til indikatorer for en bæredygtig udvikling
 - f) at arbejde for en styrkelse af bestemmelserne om håndhævelse og løsning af konflikter, når de internationale aftaler skal revideres
 - g) at tage aktivt del i forhandlingerne om vedtagelse af et retligt bindende instrument, hvorved der fastlægges en procedure for forudgående informeret samtykke i forbindelse med handel med visse farlige kemikalier og pesticider.
6. Hvad angår handels- og miljøanliggender er Fællesskabets prioriterede målsætninger:
- a) at søge at sikre, at WTO's regler, forskrifter og procedurer tager fuldt hensyn til behovet for at fremme et højt miljøbeskyttelsesniveau, især hvad de generelle bestemmelser angår
 - b) at deltage aktivt i internationale drøftelser, navnlig inden for WTO, om handel og miljø, hvor Fællesskabet i overensstemmelse med den overordnede målsætning om en bæredygtig udvikling vil fremme en afbalanceret holdning til problemerne i forbindelse med disse to områder, idet der fokuseres på at integrere miljøkrav i det multilaterale handelssystem
 - c) at give forrang til multilaterale løsninger på handels- og miljøproblemer under overholdelse af gældende miljø- og handelsprincipper og at fremme gennemsigtigheden i forbindelse med definition og gennemførelse af miljøforanstaltninger, herunder nye miljøpolitiske instrumenter.

DEL 2

ANDRE EMNER, DER VIL BLIVE LAGT SÆRLIG VÆGT PÅ

Artikel 7

Forbedret grundlag for miljøpolitik

Fællesskabet vil sikre, at miljøpolitikken er baseret på pålidelige og sammenlignelige data, statistikker og indikatorer, på sunde videnskabelige informationer og på en

vurdering af fordele og ulemper, hvis en foranstaltning henholdsvis gennemføres eller ikke gennemføres. Det vil sikre koordinering af og samarbejde med de relevante fællesskabsinstitutioner og -organer og vil samarbejde med de relevante internationale institutioner. Det Europæiske Miljøagentur spiller en nøglerolle i overvågningen af og rapporteringen om miljøets tilstand.

Der vil blive lagt særlig vægt på:

- a) at identificere og udfylde huller i de eksisterende grundlæggende statistiske data om miljøet, at øge integrationen af miljøaspekter i data og statistikker om andre politikker og at sikre, at disse data er tilgængelige
- b) at fremme udviklingen af miljøindikatorer, gennemførelsesindikatorer for alle relevante politiske aktioner samt indikatorer for en bæredygtig udvikling som referenceindikatorer til måling af fremskridt i retning af en bæredygtig udvikling og at skabe grundlag for fastlæggelse af målsætninger og operationelle mål
- c) at forbedre koordinationen i forbindelse med udviklingen og sikringen af gensidig feedback mellem videnskabelig forskning, udviklingspolitik og miljøpolitik
- d) yderligere at udvikle brugen af økonomiske evalueringsteknikker for miljøet (omkostningseffektivitet, cost/benefit- og erhvervsvurderingsteknikker)
- e) at udvikle hjælpe- eller satellitregnskaber til nationale regnskaber som et første skridt mod integration af miljøaspekter i medlemsstaternes og Fællesskabets regnskabsbegreber og -praksis med henblik på udarbejdelse af et samlet system for grønne nationalregnskaber i 1999.

Artikel 8

Bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre

Fællesskabet vil udbygge sin indsats med henblik på at lette og øge innovationen i erhvervslivet i forbindelse med bæredygtig udvikling og fremme bevidstgørelse og adfærdssændringer hos erhvervslivet og forbrugerne med henblik på at nå frem til mere bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre.

Artikel 9

Fælles ansvar og partnerskab

Fællesskabet vil fremme praktiske måder til forbedring af fælles aktioner og partnerskaber til sikring af en bære-

⁽¹⁾ EFT L 52 af 27. 2. 1992, s. 1.

dygtig udvikling. Det vil sørge for bedre dialogmuligheder og sikre, at et passende udvalg af aktører inddrages i udformningen og gennemførelsen af dets politikker og aktioner.

Artikel 10

Fremme af lokale og regionale initiativer

Fællesskabet vil yderligere tilskynde til aktiviteter på lokalt og regionalt plan vedrørende forhold, der er afgørende for at opnå en bæredygtig udvikling.

Der vil med henblik herpå blive lagt særlig vægt på:

- a) yderligere at fremme mulighederne for fysisk planlægning som et instrument til at lette en bæredygtig udvikling, idet Europa 2000+ udvikles yderligere, og udviklingen af de europæiske perspektiver vedrørende fysisk planlægning støttes, og der derved skabes grundlag for enighed blandt politiske beslutningstagere, bl.a. i forbindelse med miljøvirkningen af sektorspecifikke udviklingspolitikker
- b) at udvikle en global strategi for byanligger med særlig vægt på støtte til lokale myndigheders aktioner for at gennemføre programmet og den lokale Agenda 21
- c) at fremme udveksling af erfaringer mellem lokale myndigheder i forbindelse med initiativer vedrørende bæredygtig transport
- d) at udvikle et demonstrationsprogram for integreret forvaltning af kystområder med henblik på at vise følgerne af forbedrede informations- og samrådsmekanismer til gennemførelse af en bæredygtig udvikling og at identificere behovet for yderligere initiativer på fællesskabsniveau og andre niveauer
- e) at udvikle en strategi til fremme af lokale initiativer vedrørende udvikling og beskæftigelse for at bidrage til bevarelse af naturområder, efter omstændighederne med støtte fra strukturfondene
- f) i overensstemmelse med konventionen om bekæmpelse af ørkenspredning at støtte foranstaltninger i sårbare områder med det sigte at begrænse ørkenspredning gennem en forvaltningspolitik og bæredygtig anvendelse af naturressourcer samt en bedre informationsudbredelse og samordning af igangværende tiltag.

Artikel 11

Miljøemner

Fællesskabet vil yderligere udvikle sine politikker i forbindelse med programmets miljøemner på grundlag af høje miljøbeskyttelseskrav og vil i den forbindelse lægge

særlig vægt på de aktioner, der kan gennemføres mest effektivt på fællesskabsplan.

1. Hvad angår klimaændringerne og nedbrydningen af ozonlaget, vil Fællesskabet styrke indsatsen for at indfri målsætningerne i klimakonventionen og Montreal-Protokollen.

Der vil blive lagt særlig vægt på:

- a) de politikker og foranstaltninger, der er nødvendige for i overensstemmelse med Berlin-mandatet at nå de reduktionsmål for kuldioxid (CO₂) og andre drivhusgasser, som skal nås inden for fastlagte tidsfrister som f.eks. 2005, 2010 og 2020
 - b) at skærpe Fællesskabets kontrolforanstaltninger med hensyn til stoffer, der nedbryder ozonlaget, og at intensivere forskning rettet mod at finde egnede erstatningsprodukter for disse stoffer
2. Hvad angår forurening og luftkvalitet vil der blive lagt særlig vægt på:
 - a) at udvikle og gennemføre en strategi med henblik på at sikre, at de kritiske belastninger i forbindelse med udsættelse for forurenende, eutrofierende og fotokemiske luftforurenende stoffer ikke overskrides
 - b) at fastlægge eller ændre kvalitetsmålsætningerne for specifikke forureningskilder med henblik på at sikre, at de kritiske belastninger/niveauer for økosystemer ikke overskrides, og at udvikle fælles procedurer til evaluering og overvågning af luftkvaliteten.
 3. Hvad angår beskyttelsen af vandressourcerne vil der blive lagt særlig vægt på at udvikle de overordnede rammer for en integreret planlægning og forvaltning af grundvandet og overfladevandressourcer, hvor der fokuseres på både kvantitative og kvalitative aspekter. Dette vil bidrage til en bæredygtig forvaltning af havene omkring Europa.
 4. Hvad angår affaldshåndtering vil Fællesskabet træffe foranstaltninger til at ajourføre og udvikle sin affaldshåndteringsstrategi på baggrund af Europa-Parlamentets beslutning af 14. november 1996⁽¹⁾ og Rådets resolution af 24. februar 1997⁽²⁾, herunder den heri anførte prioriteringsrækkefølge, og på grundlag af den relevante lovgivning.

⁽¹⁾ EFT C 362 af 2. 12. 1996, s. 241.

⁽²⁾ EFT C 76 af 11. 3. 1997, s. 1.

5. Hvad angår støj vil det særlig blive overvejet at udvikle et program for støjsænkning, der under et kunne omfatte sikring af informationer til offentligheden, udarbejdelse af fælles støjindeks samt mål for støj kvalitet og støjmissioner fra produkter.
6. Hvad angår naturbeskyttelse og biodiversitet vil Fællesskabet udarbejde en strategi for bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed i relevante sektorale eller tværsektorale planer, programmer og politikker og i forbindelse med gennemførelsen af sine øvrige politikker sikre fuldstændig integration af hensynene til naturbeskyttelse og biodiversitet. I forbindelse med gennemførelsen af nye reformer vil det sikre, at virkningerne heraf på biodiversiteten vurderes. Braklægning vil blive taget i betragtning med henblik på at genskabe varige naturområder. Trækkorridorer og mellemområders rolle vil blive taget i betragtning i forbindelse med det europæiske net af beskyttede områder (Natura 2000) og i forbindelse med gennemførelsen af Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter⁽¹⁾.
7. Hvad angår forvaltning af risici og ulykker vil der blive lagt særlig vægt på:
 - a) at revidere de gældende bestemmelser om eksport og import af farlige kemikalier, navnlig i forbindelse med princippet om forudgående informeret samtykke
 - b) yderligere at udvikle foranstaltninger vedrørende landbrugs- og ikke-landbrugspesticider med henblik på at sikre bæredygtig brug af disse
 - c) at udvikle og lancere en strategi, som bl.a. vil føre til yderligere udvikling af politikker, der fuldt ud tager hensyn til Agenda 21 for så vidt angår farlige kemikalier, idet der navnlig fokuseres på forsigtighedsprincippet, risikoinformation til brugerne og effektivisering af arbejdet med at erstatte eller udfase farlige kemikalier samt at forbedre sikkerhedsbestemmelserne vedrørende håndtering af farlige kemikalier
 - d) at udarbejde en aktionsplan med henblik på at fremskynde risikovurderingen af farlige stoffer på EINECS-listen, hvorved de farligste stoffer gives højest prioritet
 - e) yderligere at revidere de forskriftsmæssige rammer for ny teknologi.
8. Fællesskabet vil i overensstemmelse med programmet tilstræbe at tage konkrete skridt til at reducere antallet af hvirveldyr, der anvendes til forsøg, med 50 % inden år 2000 og at tilvejebringe statistiske data om dyreforsøg, navnlig med hensyn til anvendelsen af primater og med det kortfristede formål at forbyde anvendelsen af primater, som er indfanget.
9. Der vil blive lagt særlig vægt på Kommissionens fjerde beretning til Rådet om situationen og udsigterne med hensyn til forvaltningen af radioaktivt affald i Den Europæiske Union.
10. Europa-Parlamentet og Rådet tager til efterretning, at Kommissionen, efter at den har afsluttet den revision af den gældende fællesskabslovgivning, som den ifølge henholdsvis artikel 69, 84 og 112 i akten vedrørende vilkårene for Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse skal foretage inden udløbet af overgangsperioden, agter at forelægge dem en beretning om resultaterne af denne revision og om de foranstaltninger, den har fundet nødvendige, samt eventuelle virkninger for anden lovgivning og for programmet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 24. september 1998.

På Europa-Parlamentets vegne

J. M. GIL-ROBLES

Formand

På Rådets vegne

J. FARNLEITNER

Formand

⁽¹⁾ EFT L 206 af 22. 7. 1992, s. 7. Direktivet er senest ændret ved direktiv 97/62/EF (EFT L 305 af 8. 11. 1997, s. 42).

(1)

Erklæring fra Kommissionen om artikel 2, nr. 1, litra a) (om landbruget), om dens forslag vedrørende den fælles landbrugspolitik

Kommissionen anfører i sine Agenda 2000-forslag, at der må pustes nyt liv i den fælles landbrugspolitik, og at miljøhensyn må integreres i de øvrige fællesskabspolitikker. Kommissionens forslag til reform af EU's landbrugspolitik er udformet med henblik på at sikre, at den europæiske landbrugsmodel kan stå sin prøve i det lange løb til glæde ikke blot for landbrugsindustrien, men også for forbrugerne, beskæftigelsen, miljøet og samfundet som helhed.

Kommissionens forslag tilstræber en integreret løsning, omfattende bl.a.:

- en styrkelse af udviklingen af landbruget, der yderligere skal udbygges i fremtiden, og som indebærer en styrkelse af miljøforanstaltningerne inden for landbruget som obligatoriske elementer i regionalprogrammerne, arealbaseret støtte til bæredygtigt landbrug i ugunstigere stillede områder, skovbrugsforanstaltninger, der indebærer bæredygtige driftmetoder, og miljøundervisning
- styrkelse af budgettet for miljøforanstaltninger inden for landbruget, navnlig med bevillinger, der skaffes fra nedskæringer i støtten som følge af miljømæssige forhold
- yderligere nedskæringer i markedsstøttepriserne, der kompenseres ved en forhøjelse af de direkte betalinger.

I henhold til disse forslag vil medlemsstaterne blive forpligtet til at træffe miljømæssige foranstaltninger bl.a. til beskyttelse af biodiversiteten, grundvandet, drikkevandet og landskabet. Til opfyldelse af den pligt har medlemsstaterne tre muligheder:

- de miljømæssige foranstaltninger inden for landbruget kan være en del af landbrugsprogrammerne
- de kan tage form af bindende miljølovgivning, hvis overholdelse kan fremmes ved at skære i de direkte betalinger ved manglende overholdelse, eller
- særlige miljøkrav kan gøres til en forudsætning for modtagelse af direkte betalinger i henhold til de fælles markedsorganisationsordninger.

Hvad angår oksekød og mejeriprodukter fastsættes der nationale rammer for en del af betalingerne, som kan knyttes til miljøstandarder. Herudover vil ekstensiveringspræmien blive gjort mere effektiv, og kravene vil blive skærpet.

Kommissionen er overbevist om, at denne reform, når først den er vedtaget, vil åbne vejen for mere bæredygtige former for landbrug og udvikling af landdistrikterne i Den Europæiske Union.

(2)

Om artikel 2, nr. 4, litra d), om erstatningsansvar på miljøområdet

Kommissionen vil som anført i dens arbejdsprogram i nær fremtid vedtage en hvidbog om erstatningsansvar på miljøområdet. Denne hvidbog vil beskæftige sig med behovet for ny fællesskabslovgivning på dette område, navnlig i form af et rammedirektiv.

(3)

Om artikel 4, stk. 2, lita d) til g), om håndhævelse af miljøreglerne

Kommissionen vil give nærmere oplysninger om niveauet for medlemsstaternes gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets miljølovgivning, såvel i det relevante udvidede afsnit og i bilagene til dens årsberetning om kontrollen med gennemførelsen af fællesskabsretten som i dens årsoversigt over miljøsituationen. Disse oplysninger vil bl.a. omfatte information om, hvor mange klager der er modtaget, hvor mange sager Kommissionen undersøger, hvor mange sager der er indbragt for Domstolen samt udfaldet af domstolssagerne, og hvad Kommissionen eventuelt videre har foretaget sig.

(4)

Om artikel 11, nr. 4, om affaldsbehandling

Kommissionen vil i fornødent omfang udbygge Fællesskabets prioriteringsrækkefølge for dets affaldshåndteringsprincipper yderligere og vil i forbindelse med sine overvejelser om de forskellige muligheder tage i betragtning, hvorledes denne prioriteringsrækkefølge kan udnyttes bedst muligt.
